

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 93936-5/ODK-2020

Praha 7. července 2020

Vážená paní
Mgr. Ludmila Procházková
Městský úřad Lysá nad Labem

elektronicky na email: ludmila.prochazkova@mestolysa.cz

Žádost o stanovisko - vyřízení

Dne 16. června 2020 odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra obdržel Váš dotaz k výkladu pojmu „oprávněná osoba“ ve smyslu ust. § 2 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místním referendu“), která je definována jako *osoba, která má právo volit do zastupitelstva obce*. Ptáte se, koho Ministerstvo vnitra považuje za oprávněnou osobu, která může podepsat návrh na konání místního referenda, případně i hlasovat v místním referendu. Podle Vašeho názoru výkladem ustanovení § 2 a § 29 zákona o místním referendu a § 4 a § 28 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“) lze dospět k závěru, že za „oprávněnou osobu“ ve smyslu zákona o místním referendu se považuje pouze osoba, která je zapsána v seznamu voličů do zastupitelstev obcí. Jinými slovy dovozujete, že oprávnění podepsat návrh přípravného výboru na vyhlášení místního referenda (a právo hlasovat v místním referendu) se odvíjí od zápisu oprávněné osoby do stálého seznamu voličů, resp. od zápisu do dodatku stálého seznamu voličů (jde-li o cizince).

Protože předmětný dotaz se týká výkladu ust. § 2 a ust. § 29 zákona o místním referendu a výkladu zákona o volbách do zastupitelstev obcí, K Vašemu dotazu jsme si dopisem pod č. j. MV- 93936-4/ODK-2020 vyžádali substanovisko odboru voleb, do jehož gesce spadá předmětný zákon, a to v termínu do 3. července 2020. Na základě substanoviska odboru voleb Ministerstva vnitra Vám poskytujeme k Vašemu dotazu následující stanovisko:

Je třeba vycházet z ust. § 2 zákona o místním referendu, podle něhož právo hlasovat v místním referendu má každá osoba, která má právo volit do zastupitelstva obce. Pro takovou osobu se současně zavádí legislativní zkratka „oprávněná osoba“.

Zákon o místním referendu na tomto místě odkazuje na § 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“), podle něhož právo volit do zastupitelstva obce má občan obce za předpokladu, že jde o

- a) státního občana České republiky, který alespoň v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, dosáhl věku nejméně 18 let a je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu, nebo
- b) státního občana jiného státu, který v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, je držitelem potvrzení o přechodném pobytu na území nebo povolení k trvalému pobytu a je přihlášen k pobytu v této obci, dosáhl věku nejméně 18 let a jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv. V současnosti právo volit ve volbách do zastupitelstev obcí a hlasovat v místním referendu dopadá pouze na občany jiných členských států EU.

Žádné ustanovení zákona o místním referendu neumožňuje výklad, že oprávněnou osobou je pouze ten, kdo je zapsán ve stálém seznamu voličů a jeho dodatku, resp. v seznamu oprávněných osob.

Všechny oprávněné osoby by sice měly být uvedeny v seznamu oprávněných osob, nelze však vyloučit administrativní chybu, nebo nesoulad způsobený např. přistěhováním či odstěhováním osoby, které se ihned do seznamu oprávněných osob nepromítne. I tyto skutečnosti je třeba, dle našeho názoru, při kontrole podpisových listin a následně při hlasování zohlednit.

Ačkoli při přezkoumání podpisových listin nic nebrání tomu, aby podepsané osoby byly primárně porovnány se seznamem oprávněných osob, nelze případný nesoulad automaticky řešit nezapočítáním takového podpisu nebo dokonce vyvozováním přestupkové odpovědnosti za přestupek podle § 56 odst. 2 zákona o místním referendu. Může totiž nastat situace, kdy je na podpisové listině podepsán nově přistěhovaný občan města, který ještě nebude uveden v seznamu oprávněných osob, ale jeho adresu trvalého pobytu lze ověřit z informačního systému evidence obyvatel (ISEO). Pro účely kontroly podpisových listin má městský úřad oprávnění využívat údaje z ISEO i ze základního registru obyvatel (ROB).

Obdobná situace může nastat i při hlasování, jestliže se např. den před hlasováním v místním referendu, tj. až po uzavření seznamu oprávněných osob, přistěhuje do města nový občan. Pokud současně splňuje i podmínku státního občanství České republiky a věku, je nepochybně oprávněnou osobou, ačkoli v místnosti pro hlasování nebude ve výpisu ze seznamu oprávněných osob uveden.

Prokáže-li oprávnění hlasovat v místním referendu platným občanským průkazem s odděleným rohem a potvrzením o změně trvalého pobytu, vydá mu okrsková komise hlasovací lístek a úřední obálku.

Případ, kdy oprávněná osoba nebude ve výpisu ze seznamu oprávněných osob uvedena, zákon o místním referendu výslovně neřeší, nicméně z poslední věty v § 36 odst. 3 tohoto zákona lze vyvodit, že takovou oprávněnou osobu lze do výpisu dopsat přímo v místnosti pro hlasování a hlasování jí umožnit.

Závěrem podotýkáme, že výše uvedený právní názor není právně závazný, neboť závazný výklad právních předpisů přísluší pouze soudům.

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru

Vyřizuje: Mgr. Andrea Bartošová
tel. č.: 974 816 632
e-mail: odbordk@mvcrcz